

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

فرم طرح دوره

نام درس: مبانی اپیدمیولوژی تعداد واحد: ۲ نظری	رشته تحصیلی: فناوری اطلاعات سلامت	مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی پیوسته	محل برگزاری: ساختمان کلاس‌ها	مدرس: دکتر محمد قربانی	نیمسال اول تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷
--	--------------------------------------	---	---------------------------------	------------------------------	---------------------------

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با تعریف اپیدمیولوژی و شناخت عوامل مؤثر در وضع بیمار در جامعه، فاکتورهای اپیدمیولوژیک و همچنین آشنایی با اپیدمیولوژی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی.

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	حیطه اهداف	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه	تکالیف و وظایف دانشجو	نحوه**ارزشیابی
۱	۹۷/۰۷/۰۳	آشنایی دانشجویان با کلیات اپیدمیولوژی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- جایگاه اپیدمیولوژی را در بین علوم پزشکی شرح دهد. ۲- تعاریف و اهداف اپیدمیولوژی را بیان کند. ۳- کاربردهای اپیدمیولوژی را توضیح دهد. ۴- دامنه اپیدمیولوژی و ارتباط آن با سایر علوم را بداند. حیطه عاطفی: ۱- با انگیزه در حین تدریس به درس گوش کند. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.	شناختی عاطفی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	۱۲۰	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس، آمادگی برای جلسه آینده	آزمون‌های آغازین
۲	۹۷/۰۷/۱۰	اپیدمیولوژی و پیشگیری	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- تعریف پیشگیری را شرح دهد. ۲- سطوح پیشگیری را با مثال توضیح دهد.	شناختی عاطفی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، گروه	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، انیمیشن،	۱۲۰	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس، Quiz در جلسه آینده	تکوینی

(روش یاددهی - یادگیری می‌تواند شامل: سخنرانی، مباحثه‌ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی

**آزمون‌ها بر اساس اهداف می‌توانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحله‌ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد.

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

			نرم افزار power point	کوچک، حل مسئله		۳- نقش پیشگیری را در اپیدمیولوژی شرح دهد. حیطه عاطفی: ۱- با انگیزه به حل مسائل بپردازد. ۲- با تمرکز حواس در طول کلاس مسائل را پیگیری کند.			
تکوینی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس، ارائه کلاسی	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- واژه‌های مربوط به سیر طبیعی بیماری‌ها و انواع بیماری‌ها (سلامت، بیماری، بیماری بالینی، بیماری تحت بالینی و مزمن، عفونت بیمارستانی، عفونت فرصت طلب، بیماری ناشی از دخالت پزشک) ۲- واژه‌های مربوط به وضعیت انتشار بیماری در جامعه (آندمیک، هولو آندمیک، هایپر آندمیک، تک‌گیر، اپیدمیک، طغیان، عالم‌گیر، بیماری خارجی، کنترل، حذف، ریشه‌کنی، ایمنی جمعی) ۳- واژه‌های مربوط به مبارزه بیماری‌های واگیردار (روابط متقابل عامل بیماری‌زا و انگل، زنجیره عفونت، عامل عفونی، بیماری مسری، بیماری قابل واگیر، انتقال عوامل بیماری‌زا، آلودگی، آلاینده‌گی، آلودگی انگلی، میزبان، حساس، مخزن، منبع، جداسازی، قرنطینه، بیماری‌های مشترک انسان و حیوان) را تشریح کند. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.	آشنایی با واژه‌ها و اصطلاحات متداول در اپیدمیولوژی	۹۷/۰۷/۱۷	۳
تکوینی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس، ارائه پروژه	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- مبانی بیماری‌زایی (عامل بیماری‌زا، محیط و میزبان) را بداند. ۲- عوامل داخلی (سن، جنس، قومیت و نژاد و ...) مؤثر بر سلامت را توصیف کند. ۳- عوامل خارجی (محیط زیستی، فیزیکی، اجتماعی و ...) مؤثر بر سلامت را توضیح دهد. ۴- مفهوم علیت را بداند. ۵- فاکتورهای علیت را توضیح دهد. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد.	آشنایی با مفهوم اکولوژی و نقش آن در اپیدمیولوژی و سلامت، مفهوم علیت و فاکتورهای مرتبط با علیت	۹۷/۰۷/۲۴	۴

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

						۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد. دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- هدف از ایجاد مدل‌های اپیدمیولوژیک را بداند. ۲- انواع مدل‌های اکولوژیک در ارتباط با علیت بیماری‌ها را نام ببرد. ۳- با مدل مثلث اپیدمیولوژیک علت بیماری‌ها را توجیه کند. ۴- نحوه کاربرد مدل چرخ را بداند. ۵- شبکه علیت و کاربرد آن را بشناسد. ۶- مدل اعتقاد به سلامتی و کاربرد آن در ارتقاء سلامت را تشریح کند. ۷- برای یک بیماری مزمن و یک بیماری تک عاملی مدل مناسب مربوطه را ترسیم کند. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.			
تکوینی یا تشخیصی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- متغیرهای مورد بررسی در مطالعه توصیفی را برشمرد. ۲- اپیدمیولوژی شخص، زمان و مکان را بیان کند و نقش آن‌ها را در بیماری‌ها توضیح دهد. ۳- انواع مطالعات توصیفی را نام ببرد. ۴- تفاوت انواع مطالعات توصیفی را شرح دهد. حیطه عاطفی: ۱- با انگیزه به حل مسائل بپردازد. ۲- با تمرکز حواس در طول کلاس مسائل را پیگیری کند.	آشنایی با مدل‌های اپیدمیولوژیک و کاربرد آن‌ها در پیشگیری	۹۷/۰۸/۰۱	۵
تکوینی یا تشخیصی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- متغیرهای مورد بررسی در مطالعه توصیفی را برشمرد. ۲- اپیدمیولوژی شخص، زمان و مکان را بیان کند و نقش آن‌ها را در بیماری‌ها توضیح دهد. ۳- انواع مطالعات توصیفی را نام ببرد. ۴- تفاوت انواع مطالعات توصیفی را شرح دهد. حیطه عاطفی: ۱- با انگیزه به حل مسائل بپردازد. ۲- با تمرکز حواس در طول کلاس مسائل را پیگیری کند.	مطالعات توصیفی در اپیدمیولوژی	۹۷/۰۸/۰۸	۶
تکوینی یا تشخیصی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس، ارائه پروژه	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- با دسته‌بندی مطالعات تحلیلی آشنا گردد. ۲- طراحی کلی مطالعات مقطعی را بداند. ۳- طراحی کلی مطالعات مورد شاهدهی را انجام دهد. ۴- مزایا و معایب مطالعات مورد شاهدهی را بیان کند. حیطه عاطفی:	آشنایی با مطالعات تحلیلی (مطالعات مقطعی و مورد شاهدهی)	۹۷/۰۸/۱۵	۷

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

						<p>۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد.</p> <p>۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.</p>			
تکوینی، آزمون پایانی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	<p>دانشجو بتواند حیطه شناختی:</p> <p>۱- طراحی کلی مطالعات هم گروهی را بداند.</p> <p>۲- انواع مطالعات هم گروهی را بشناسد.</p> <p>۳- مزایا و معایب انواع مطالعات هم گروهی را بیان کند.</p> <p>حیطه عاطفی:</p> <p>۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد.</p> <p>۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.</p>	آشنایی با مطالعات تحلیلی (مطالعات هم گروهی)	۹۷/۰۸/۲۲	۸
						<p>دانشجو بتواند حیطه شناختی:</p> <p>۱- انواع مطالعات تجربی را بشناسد.</p> <p>۲- طراحی کلی مطالعات تجربی را بیان کند.</p> <p>۳- کاربرد مطالعات کار آزمایشی بالینی را بداند.</p> <p>حیطه عاطفی:</p> <p>۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد.</p> <p>۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.</p>	آشنایی با مطالعات تجربی	۹۷/۰۸/۲۹	۹
تکوینی یا تشخیصی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	<p>دانشجو بتواند حیطه شناختی:</p> <p>۱- اهمیت اندازه گیری و تهیه شاخص ها را بیان کند.</p> <p>۲- انواع شاخص های ابتلا (بروز و شیوع) را بیان کند.</p> <p>۳- تفاوت بین میزان بروز و شیوع را شرح دهد.</p> <p>۴- نقاط قوت و ضعف شاخص ها را بیان کند.</p> <p>۵- طریقه محاسبه و کاربرد این شاخص ها را بداند.</p> <p>حیطه عاطفی:</p> <p>۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد.</p> <p>۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.</p>	آشنایی با شاخص های ابتلا	۹۷/۰۹/۰۶	۱۰
تکوینی یا تشخیصی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب،	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث	شناختی عاطفی	<p>دانشجو بتواند حیطه شناختی:</p> <p>۱- انواع شاخص های میرایی و تفاوت آن ها را بداند.</p>	آشنایی با شاخص های میرایی	۹۷/۰۹/۱۳	۱۱

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

			مقاله، نرم افزار power point	گروهی		<p>۲- انواع شاخص های ابتلا و تفاوت های آن ها را بداند.</p> <p>۳- طریقه محاسبه و کاربرد این شاخص ها را بداند.</p> <p>حیطه عاطفی:</p> <p>۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد.</p> <p>۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.</p>			
تکوینی یا تشخیصی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	<p>دانشجو بتواند حیطه شناختی:</p> <p>۱- با مفهوم غربالگری آشنا گردد.</p> <p>۲- پدیده کوه یخ را در مورد بیماری ها بشناسد.</p> <p>۳- ضوابط یک برنامه غربالگری را بداند.</p> <p>۴- مفاهیم حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و منفی را بداند.</p> <p>۵- مفهوم پایایی یا قابلیت اطمینان در آزمون غربالگری را بداند.</p> <p>۶- بیماری های مهم شمول طرح غربالگری در کشور را نام ببرد.</p> <p>حیطه عاطفی:</p> <p>۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد.</p> <p>۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.</p>	آشنایی با مفهوم غربالگری	۹۷/۰۹/۲۰	۱۲
تکوینی یا تشخیصی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	<p>دانشجو بتواند حیطه شناختی:</p> <p>۱- دلایل همه گیری ها را بیان کند.</p> <p>۲- مراحل بررسی همه گیری را شرح دهد.</p> <p>حیطه عاطفی:</p> <p>۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد.</p> <p>۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.</p>	بررسی همه گیری ها	۹۷/۰۹/۲۷	۱۳
تکوینی یا تشخیصی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس، حل تمرین در منزل	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	<p>دانشجو بتواند حیطه شناختی:</p> <p>۱- اپیدمیولوژی بیماری های سل، بروسلوز و مالاریا را بشناسد.</p> <p>۲- اپیدمیولوژی بیماری های منتقله از راه جنسی را بداند.</p> <p>حیطه عاطفی:</p> <p>۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد.</p> <p>۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.</p>	آشنایی با اپیدمیولوژی بیماری های واگیر در ایران	۹۷/۱۰/۰۴	۱۴
تکوینی یا	پرسش و پاسخ	۱۲۰	وایت برد،	سخنرانی،	شناختی	دانشجو بتواند	آشنایی با اپیدمیولوژی	۹۷/۱۰/۱۱	۱۵

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

تشخیصی	در انتهای کلاس، ارائه کلاسی		ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	پرسش و پاسخ، بحث گروهی	عاطفی	حیطه شناختی: ۱- بیماری‌های غیر واگیر شایع در ایران را ذکر نماید. ۲- جنبه‌های اپیدمیولوژیک بیماری‌های غیر واگیر مزمن (سرطان‌ها، قلبی عروقی، تب روماتیسمی، هیپاتیت و سوانح و حوادث) را توضیح دهد. حیطه عاطفی: ۱- با صبر و حوصله مسائل مربوطه را حل کند. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.	بیماری‌های غیر واگیر در ایران		
تکوینی یا تشخیصی	پرسش و پاسخ در انتهای کلاس	۱۲۰	وایت برد، ماژیک، ویدئو پروژکتور، کتاب، مقاله، نرم افزار power point	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی عاطفی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- اپیدمیولوژی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی را شرح دهد. ۲- برنامه‌ها و سیاست‌های بهداشتی کشور را توضیح دهد. حیطه عاطفی: ۱- با صبر و حوصله مسائل مربوطه را حل کند. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت فعال داشته باشد.	اپیدمیولوژی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی و برنامه‌ریزی مراقبت‌های بهداشتی درمانی	۹۷/۱۰/۱۸	۱۶
آزمون پایانی	حل مسائل داده شده	۱۲۰	--	حل مسئله	شناختی عاطفی	دانشجو بتواند ۱- مسائل مختلف ارائه شده در طول ترم را حل نماید. ۲- هدف از ارائه این واحد درسی را به خوبی درک کرده باشد. ۳- با اشتیاق و انگیزه در امتحان پایان ترم شرکت نماید.	جمع‌بندی کلی مطالب و امتحان پایان ترم	۹۷/۱۰/۲۵	۱۷

نحوه ارزشیابی:

ارزشیابی به صورت کتبی که ۲۰٪ کل نمره با استفاده از کوئیز و ۸۰٪ باقی مانده در امتحان پایان ترم محاسبه می‌گردد.

نحوه محاسبه نمره کل:

آزمون پایان ترم ۸۰٪ کل نمره
کوئیز و تکالیف درسی ۲۰٪ کل نمره

منابع:

- ۱- حاتمی حسین، سوری حمید، مبانی و اصول اپیدمیولوژی، کتاب جامع بهداشت عمومی، جلد دوم، چاپ سوم، ۱۳۹۱
- ۲- عزیزی فریدون، جانقرسانی محسن، حاتمی حسین، اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های شایع در ایران، چاپ دوم ۱۳۹۱
- ۳- گوردیس لئون، اپیدمیولوژی انتشارات گپ ۱۳۸۵
- ۴- قربانی محمد، عزیز زاده انتقام، ستوده مرام اسفندیار، پدیده‌های فریبنده در پژوهش‌های علوم پزشکی انتشارات بشری